

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

III МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

**Місце проведення: Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Association of Universities of Ukraine
Odessa Regional State Administration
Odessa City Council
Odessa Regional Advanced Training Institute for Teachers
Education and Culture Centre «Confucius Institute»**

**SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER K. D. USHYNsky**

**THIRD INTERNATIONAL CONGRESS
«GLOBAL CHALLENGES OF PEDAGOGICAL EDUCATION
IN ACADEMIC SPACE»**

18-21 May 2017

South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky
26, Staroportofrankivska Str.

Odessa
2017

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського
(протокол № 11 від 27 квітня 2017 року)

Укладачі:

Чебикін Олексій – доктор психологічних наук, академік НАПН України (голова)
Ананьєв Антон – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Андрющенко Віктор – доктор філософських наук, академік НАПН України (Україна)
Богущ Алла – доктор педагогічних наук, академік НАПН України (Україна)
Білова Наталія – кандидат педагогічних наук, приват-професор (Україна)
Балуба Ігор – кандидат історичних наук, начальник відділу педагогічної та післядипломної освіти Міністерства освіти і науки України (Україна)
Бідний Григорій – професор Університетського коледжу м. Нью Джерсі (США)
Богданова Інна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Гаєвець Яна – кандидат педагогічних наук, викладач (Україна)
Гайжугіс Альгірдас – габілітований доктор гуманітарних наук, академік, член-кореспондент Академії наук Литовської республіки (Литва)
Дін Сін – PhD, координатор Освітньо-культурного центру КНР «Інститут Конфуція» (Китай)
Джангулашвілі Леван – професор (Грузія)
Джуринський Петро – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Долинський Борис – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жаровцева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жук Олександр – доктор педагогічних наук, професор (Білорусь)
Задорожна Любов – кандидат філософських наук, заступник директора Одеського обласного інституту вдосконалення вчителів (Україна)
Койчева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Копусь Ольга – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Курлянд Зінаїда – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Мартінова Раїса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Музиченко Ганна – доктор політичних наук, професор (Україна)
Наумкіна Світлана – доктор політичних наук, професор (Україна)
Осипова Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Пальшкова Ірина – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Попова Олександра – кандидат педагогічних наук, доцент (Україна)
Саннікова Ольга – доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України (Україна)
Симоненко Світлана – доктор психологічних наук, професор (Україна)
Скворцова Світлана – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Тарасенко Ольга – доктор мистецтвознавства, професор (Україна)
Хмель Наталя – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Яковлева Марина – кандидат психологічних наук, доцент (Україна)

Усі матеріали друкуються в авторській редакції.

Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали
Г 54 III Міжнародного Конгресу (м. Одеса, 18-21 травня 2017 року) / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 678 с.

ISBN 978-966-916-275-5

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародного Конгресу «Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі», присвяченого узагальненню педагогічних, психологічних та соціально-політичних аспектів підготовки сучасного вчителя; системі формування духовного та інтелектуального потенціалу сучасної молоді; перспективним психолого-педагогічних концепціям підготовки вчителя в системі університетської освіти; інноваційним авторським педагогічним технологіям.

Збірник рекомендовано для широкого кола фахівців, які цікавляться проблемами педагогічної освіти.

УДК 378.4:37.015.3+001
ББК 74+72я43

тому числі і письма, розробленою Н. К. Скляренко. Автор виділяє три групи вправ для навчання письма як виду мовленнєвої діяльності: 1) вправи, спрямовані на формування навичок техніки письма; 2) вправи, спрямовані на формування мовленнєвих навичок письма, які включають дві підгрупи: а) для формування лексичних навичок; б) для формування граматичних навичок письма; 3) вправи, спрямовані на розвиток умінь письма, до яких увійшли вправи для оволодіння писемним висловлюванням на рівні понадфразової єдності та на рівні тексту [2, с. 68–71].

За словами С.В. Литвин та О. А. Мацневої, навчання написання твору-опису передбачає наявність трьох етапів: 1) рецептивного – спрямованого на ознайомлення зі структурними компонентами твору-опису, а саме з його основними частинами; 2) рецептивно-репродуктивного – під час якого відбувається формування у студентів навичок та розвиток умінь написання окремих частин вищезазначеного твору, а також передбачається написання цілого твору за допомогою певних опор, необхідних для формування навичок та вмінь, передбачених програмою; 3) продуктивного – передбачає самостійне написання власного твору [1, с. 15–19].

Розроблена нами група вправ для навчання студентів-іноземців написання твору-опису включає три підгрупи вправ, які направлені на формування та розвиток передбачених програмою навичок та вмінь на кожному з основних етапів.

На першому етапі, а саме на підготовчому або рецептивному етапі виконується певна кількість вправ, які спрямовані на ознайомлення студентів зі структурними компонентами твору-опису. У даному випадку мова йде про ознайомлення з реченням-гачком, стрижневим реченням і т. д.

На другому етапі, а саме на рецептивно-репродуктивному етапі проводяться вправи, які спрямовані на розвиток умінь складання плану, написання основних частин твору, тобто вступу, основної частини та заключної частини.

Третій, продуктивний етап, передбачає виконання вправ, спрямованих на розвиток умінь написання власного твору-опису.

Загальновідомо, що будь-який твір складається з трьох основних частин: вступу, основної та заключної частин. Але якщо мова йде про написання конкретного виду твору, то слід зазначити, що за своєю структурою, а саме кількістю параграфів та послідовністю викладу інформації вони відрізняються один від одного. Аналіз робіт студентів показав, що існують недоліки не лише у змістовному наповненні робіт, але навіть і в структурі написання творів. Ми вважаємо, що слід, перш за все, ознайомити студентів з композиційною структурою вищезазначених видів творів описового характеру. Для того щоб полегшити студентам орієнтуватися у структурній послідовності написання цих видів творів, ми пропонуємо таблицю, яка може виступати в ролі пам'ятки композиційної структури творів (твору-опису) та забезпечувати правильну і логічну послідовність викладу думок.

Було проведено порівняльно-типологічний аналіз двох мов, які вивчаються (у даному випадку мається на увазі російська як перша іноземна та англійська як друга іноземна мова), з метою з'ясування наявності спільних рис двох мов та визначення, які елементи міжмовної інтерференції можуть бути спрогнозовані, що позитивно вплине на лінгвістично коректне писемне висловлювання.

Література

1. Литвин С. В., Мацнева О. А. Навчання учнів старшої загальноосвітньої школи написання твору-опису англійською мовою / С. В. Литвин, О. А. Мацнева // Іноземні мови. – 2005. – № 1. – С. 15–19.
2. Скляренко Н. К. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземних мов / Н. К. Скляренко // Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. – К.: Ленвіт, 1999. – С. 59–71.

СТИМУЛЮВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Волкова Н. П.

Університет імені Альфреда Нобеля, Україна

Актуальність проблеми обумовлена стрімкими соціально-економічними, інноваційно-освітніми, культурними трансформаціями в житті України, які відбуваються на тлі глобальної інтеграції у світовий освітній простір, суттєвої модернізації системи освіти, зростання вимог до професійної компетентності фахівців, їх професіоналізму, конкурентоздатності. Сучасному суспільству потрібен фахівець будь-якого напрямку професійної підготовки із високим рівнем професійної компетентності, загостреним сприйняттям нового знання, підвищеною схильністю до

сміливих рішень і доцільного ризику, особистість гуманна й високоосвічена, здатна виявити активність у різновидах професійної взаємодії.

Сформувати такого фахівця неможливо без нівелювання формального характеру навчання, за якого студенти мають проблеми з мотивацією навчання, не розуміють сенсу вивчення тих чи інших предметів, є пасивними слухачами пропонованого змісту навчання; оволодіння викладачами вишу арсеналом методів мотивування і стимулювання навчання й реалізації їх у щоденній навчально-виховній діяльності.

Говорячи про стимулювання комунікативної активності студентів важливим є розуміння феноменів «мотив», «стимул», які є взаємозалежними, проте неоднорідними. Мотив – прагнення людини реалізувати себе в тому, до чого вона відчуває себе потенційно здатною [2]; сукупність спонук до діяльності, пов'язана із задоволенням потреб суб'єкта; визначається спрямованою активністю індивіда. Мотивами можуть виступати ідеали, інтереси, переконання, соціальні установки, цінності та потреби особистості. Щодо поняття «стимул» (походить від давньогрецького «стимулус»), то воно означає «підштовхувати, поганяти» [1, с. 136], а отже є зовнішнім спонуканням активності, яка забезпечується необхідним мотивом. Якщо відповідна мотивація відсутня, ефективність стимулювання низька.

Стимулювання комунікативної активності студентів у процесі професійної підготовки стає можливим завдяки:

- правильного вибору тематики і змісту інформації, постановки проблем, які є особистісно й професійно значущими, емоційно насиченими й цікавими для студентів;
- плюралізму думок, утвердженню індивідуальних позицій на основі глибокого аналізу власних емоційних переживань, особистісного професійного досвіду;
- включення студентів в аналіз перешкод, надання їм можливості виявляти й обирати сенси власних дій;
- збагачення змісту особистісно-орієнтованим, ціннісно й емоційно насиченим матеріалом;
- усвідомлення студентами ролі здобутих знань, норм та цінностей майбутньої професійної діяльності, життєдіяльності в інформаційному соціумі;
- збудження позитивних емоцій, що ґрунтується на гуманних стосунках викладача й студентів, попередженні негативних конфліктів, непорозумінь шляхом урахування індивідуальних особливостей, уникнення проблемних ситуацій, створення ситуацій досягнення новизни, емоційно забарвленого подання матеріалу.
- створення умов для самопізнання, самореалізації та самовдосконалення особистості, підтримки унікального розвитку студентів через надання максимальної свободи вибору;
- забезпечення можливості для експериментування із способами, прийомами здійснення професійно спрямованих дій.

Організація процесу навчання має бути оновлена завдяки:

- реалізації діалогічно-дискусійних технологій навчання, що дозволяє студентам викласти думки, моделювати власні судження по відношенню до обговорюваних проблем; трансформації навчального процесу на взаємонавчання (колективне, мікрогрупове), співпрацю студентів і викладачів як рівноправних суб'єктів навчання на основі взаєморозуміння (формування спільного поля партнерів, що об'єднує їхні інтереси, дає змогу обопільно розглядати проблеми в конкретній ситуації), координації (погодженості, єдності дій, зусиль), узгодження (формування спільної мети, намірів, мотивації спілкування);
- послугування *технологіями* («навчання в команді», «пазл», «пазл – 2», «Акваріум», «мозковий штурм», «метод синектики», «метод Дельбека», «гарячий стілець», «Mind Mapping») й *стратегіями* («Подумайте в парах», «Зигзаг», «Зворотний зигзаг» (Т. Hedeem), «Взаємне навчання» (Brown & Paliscar), «Письмовий круглий стіл» та ін.) колаборативного навчання, ефективність яких визначається такими психологічними механізмами: групова ідентифікація, групова підтримка, посилення інтелектуальної активності і когнітивний дисонанс, зміна звичного соціального статусу і внутрішньої позиції студентів в умовах складної групової динаміки;
- забезпечення різноманітних потреб студентів шляхом включення в навчальний процес індивідуально-диференційованих завдань, які дозволяють: а) кожній групі студентів (діаді, тріаді, динамічній мікрогрупі) опанувати навички й уміння, передбачені програмою, у власному варіанті, темпі залежно від індивідуально-психологічних особливостей і відповідно до умов навчання, видів діяльності, характеру навчального матеріалу; б) створити умови продуктивної спільної діяльності студентів у різноманітних професійно спрямованих ситуаціях;
- створення діалогічного дидактичного простору, де реально виявляються принципи демократизації, гуманізації, взаємодовіри та взаємодопомоги; стимулюється творча ініціатива всіх учасників навчального процесу в усіх видах навчальної діяльності, прагнення до самореалізації;
- створення й підтримки сприятливого морально-психологічного клімату, специфічної атмосфери у процесі застосування різноманітних форм і технологій навчання, вільного вибору студентами рівня пропонованих завдань для самостійної роботи;

– культу у вищій високого рівня професійної компетентності, що реалізується через щоденну демонстрацію переваг досягнення такого рівня.

Зазначене має бути відбито у відповідних цілях та змісті освітніх програм підготовки майбутніх фахівців.

Література

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб / Н. П. Волкова. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.
2. Maslow Abraham. Motivation and personality / Abraham H. Maslow. – New York: Harper and Row, 1970. – 369 p.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Голубова Г. В.

Університет Ушинського, Україна

В умовах сучасної освіти об'єктом навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах є мовна комунікативна діяльність. Основна мета опанування мовою – її використання для успішної реалізації комунікативних завдань. Сучасне суспільство вимагає від вищої освіти готувати фахівців високого рівня, які вміють мислити нестандартно, здатні до самостійної й безперервної освіти шляхом отримання знань та професійної інформації з різноманітних, у тому числі іншомовних, джерел. Метою викладання іноземної мови у вищій школі на сучасному етапі є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, що дозволяють реалізувати їхні знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань у реальних життєвих ситуаціях.

Вищезазначене зумовлює підвищені вимоги до викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах, яке має забезпечити вільне входження майбутніх фахівців до іншомовного культурного та інформаційного середовища. У зв'язку зі зміною та розширенням мети вивчення іноземних мов, у вищих навчальних закладах виникає необхідність застосування нових форм організації роботи студентів на практичних заняттях та використання інноваційних технологій, активних методів викладання дисципліни.

Якісна мовна підготовка студентів неможлива без використання сучасних освітніх технологій. Сучасні технології в освіті – це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, використання інтернет-ресурсів, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (блоги, форуми, електронна пошта), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, новітні комп'ютерні засоби навчання, до яких належать електронні посібники, підручники, методичні вказівки, мультимедійні курси навчання, тренінгові та тестові програми.

Новітні вимоги до рівня володіння іноземними мовами сучасним фахівцем зумовлюють актуальність використання інтернет-технологій. Використання Інтернету дозволяє підвищити ефективність навчання іноземної мови за рахунок підвищення мотивації студентів, оволодіння навичками критичного осмислення автентичних текстів, занурення у мовний простір.

В умовах сьогодення викладачі вищої школи шукають і застосовують на практиці нові методи вирішення поставлених сучасною освітою завдань, в тому числі використовуючи різні комп'ютерні технології в навчанні англійської мови (використання Інтернет-сайтів, скайпу, пошук студентами додаткової інформації в Інтернеті). Сучасна методика викладання іноземних мов розглядає проблему розвитку видів мовленнєвої діяльності, формування мовленнєвої, а також соціокультурної та міжкультурної компетенції не лише засобами комп'ютерних програм (навчальних, програм-тренажерів, контролюючих, демонстраційних, інформаційно-довідникових, мультимедійних підручників), а й завдяки автентичним та навчальним Інтернет-ресурсам, блог- та вікі-технологіям, подкастам та ін. Використання Інтернету дозволяє викладачам і студентам із різних куточків світу знаходитись у постійному контакті та брати участь у навчальних та фахових інтернет-конференціях, нарадах і дискусіях.

Для ефективного навчання англійської мови найбільш привабливим є використання Інтернет-сайтів. Вони допомагають вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати вміння і навички читання, використовуючи матеріали глобальної мережі; поповнювати словниковий запас; формувати стійку мотивацію до вивчення англійської мови; розширювати кругозір студента, тим самим формуючи його соціокультурну компетенцію. Використання блог-технологій, які дозволяють будь-якому користувачу мережі Інтернет створювати свою особисту сторінку, блог у формі щоденника або журналу, сприяють розвитку писемного мовлення, умінь пошукового та аналітичного читання тощо.